

baud

koliko bandwidtha sredstvo prenosa poseduje. Njegova tehnička definicija je “nivo prenosa u sekundi”, mada nikom nije jasno šta to znači. Većina ljudi više voli da koristi izraz bit u sekundi, jer je lakši za razumevanje.

BBS Vidite: *bulletin board system*

Bend (savijanje) Modifajer koji deformiše objekat primenom torzije oko selektovane ose.

Best Fit (najbolje podešena veličina) Dvostruki klik na crtu koja razdvaja kolone u datasheet (tabelarnom) načinu prikaza proširuje kolonu nalevo od pokazivača miša, kako bi se najbolje podesio pogled na sve podatke u koloni.

beta test Test programa koji se zasniva na premisi da je "izrada programa praktično završena, ali zbog toga što je potrebno dodatno sređivanje programa, daćemo ga većem broju ljudi".

Bevel (bevel) Pljosnata prelazna ravan postavljena između dve druge ravni, obično pod uglom koji predstavlja polovinu razlike između tih dveju ravni.

Bezier curve (Bezierova kriva) Kriva definisana pozicijom dve krajnje tačke i četiri tačke, čija udaljenost i ugao od krajnjih tačaka određuju oblik krive.

Bias (zakrivljenje) U TCB kontroleru animacije, zakrivljenje podešava lokaciju tačke maksimalnog ekstremuma putanje, ili kontrolne krive u odnosu na ključni frejm.

bidirectional parallel port (dvosmerni paralelni port) Definiše mogućnost štampača da prenosi informacije u dva smera kroz printerski kabl. Ulaz, obično, podrazumeva podatke, ili kontrolne znakove za štampač, dok izlazni signal, obično, sadrži informacije o statusu štampača i kodove grešaka.

bidirectional support (bidirekciona podrška) Definiše sposobnost štampača da vrši transfer informacija u oba smera kroz kabl štampača. Ulaz, obično, sadrži podatke, ili kontrolne

bits per second (bps)

karaktere štampača, a izlaz informaciju o statusu štampača, ili kodovima grešaka.

Binary Large Data (binarni veliki podaci) Videti: *BLOB*

binary value (binarna vrednost) Odnosi se na predstavljanje podataka sa osnovom 2 u Windows Registru. Koristi se za držanje statusnih, ili drugih informacija, prikladnih za binarni format.

binary Format kodiranja podataka koji je kompaktniji od ASCII kodiranja, ali je ponekad manje razumljiv starijem hardveru i softveru.

BIOS Basic Input/Output System. Kod zapreten u ROM-u (read only memory, memoriji u koju se ne može ništa upisivati), ili na Flash memorijama, na matičnim pločama. Omogućava komunikaciju između kompjutera i periferija.

bit Osnovna jedinica računarske informacije (to je kovanica reči “binary” i “digit”). Računari obavljaju sav svoj posao, manipulišući serijom visokih i niskih električnih napona. Prvi je predstavljen brojkom 1, a drugi 0. Ovi bitovi koriste se za predstavljanje apsolutno svega što se dešava unutar Vaše mašine. Uvrnuto, zar ne?

Bitmap Image (bitmapirana slika) Određeni format u kojem se javlja grafički fajl. To je standardni format za Windows okruženje.

Bitmap (bitmapa) Termin koji se odnosi na sliku zapisanu u vidu tačaka, ili piksela. Primeri bitmap fajl formata su TIF, Targa, JPEG i GIF.

BITNET Velika mreža koja je povezana sa Internetom. Pre nego što su Internet prihvatile obrazovne institucije, BITNET je bio njihova mreža za komuniciranje.

bits per second (bps) Druga, više prihvaćena mera bandwidtha. Kako je potrebno osam bitova za opis jednog karaktera, sred-

bits per second (bps)

stvo prenosa kapaciteta, recimo, 8bps, bi poslalo podatke izuzetno malom brzinom od jednog karaktera u sekundi. Bandwidth se, uglavnom, meri u kilobitima u sekundi (Kbps - hiljadu bitova u sekundi). Tako, na primer, 28.8Kbps modem radi sa 28,000 bitova u sekundi. Konačno, megabiti u sekundi su najčešća mera (Mbps - milioni bitova u sekundi).

bit-spit Svaki oblik digitalne korespondencije.

bleed Proširiti se van ivice strana.

blend color (boje preлива) Boja koja se kombinuje sa bojom pozadine prozora, da bi se dobio preliv.

blend (preliv) Gradijent dobijen kombinacijom dve, ili više boja.

Blinn (blin) Metod senčenja koji pruža smuting (izglađivanje) i tačke visoke osvetljenosti koje nisu toliko sjajne kao tačke visoke osvetljenosti kod Phonga. Nazvan po njegovom tvorcu Jim Blinnu.

BLOB (Binary Large Data) Velika količina binarnih podataka, koji su uskladišteni unutar neke Oracle baze podataka. BLOB podaci mogu se sastojati iz audio podataka, video podataka, slika, dokumenata, i tako dalje; obično se skladište kao LONG podaci.

block (blok) Najmanja jedinica skladištenja u Oracle bazi podataka. Blok baze podataka sadrži informacije u zaglavlju, koje se tiču i samog bloka, a ne samo podataka.

Bluescreen (bluskrin) Plava pozadina koja služi kao scena za glumce. Plava boja može se ukloniti nakon snimanja i zameniti drugačijom pozadinom. Kostimi i pomoćni scenski pribor ne smeju da sadrže plavu, ili ljubičastu boju, pošto proces kompozitovanja funkcioniše tako što svi plavi, ili ljubičasti elementi postaju providni. Alternativa je grinskrin (greenscreen), koja dozvoljava plave i ljubičaste objekte, ali ne i zelene.

boot

BMP files (BMP fajlovi) Windows standardni format grafičkih podataka. Ovo je rasterizovani format grafičkih podataka, koji ne uključuje bilo koji oblik kompresije. OS/2 može, takođe, koristiti ovaj format podataka za čuvanje slika različitih tipova.

body Deo web dokumenta u koji unosite tekst i tagove. Vidite, takođe: *head*.

Bones Deformation (deformacija kosti) Tehnika animiranja objekta (obično karaktera) definisanjem i animiranjem unutrašnjeg skeleta koji automatski deformiše okolnu mrežu. Character Studio i Bones Pro su dva plagina koja izvršavaju ovu funkciju.

book file QuarkXPressov fajl sa informacijama o grupi XPressovih dokumenata, koji zajedno formiraju veći dokument kao što je knjiga.

bookmark (oznaka na strani) Nevidljivo označeno mesto na web strani, na koje korisnik može biti direktno upućen posredstvom URL-a, ili hiperlinka. U URL-u, bookmark imena se predstavljaju oznakom za funtu (pound), kao na primer: <http://www.server.com/mypage.html#bookmark1>. Nekim ljudima je poznat i pod imenom anchor (sidro), ali se takav izraz ne pominje u FrontPage 97 rečniku.

Boolean Operation (bulova operacija) Grupa komandi za dodavanje, oduzimanje, ili spajanje objekata, koji se često koriste za preobličavanje, ili "bušenje" objekata.

boot Kompjuterashi Vam neće reći da startujete svoj računar, već da ga bootujete. Međutim, to ne znači da svoj monitor treba da šutnete preko sobe. Izraz booting potiče od engleskog izraza "pulling oneself up by one's own bootstraps" koji ima značenje "samostalni prelazak na normalan rad, bez pomoći sa strane" i odnosi se na činjenicu da računar može u

boot

svoju memoriju da učita sve što mu je potrebno da bi normalno radio, bez pomoći od osoba kao što smo Vi, ili ja.

border (ivičnjak) Linija koja se postavlja na jednu ili sve četiri strane tekstualnog bloka, grafike, dijagrama, ili tabele.

bounce Vraćanje e-mail poruke zbog neke vrste greške, bps
Vidite: *bitovi u sekundi*.

Bound Control (vezana kontrola) Kontrola na formi, ili izveštaju koja je vezana za određeno polje u pridruženoj tabeli, ili upitu.

Bounding Box (baunding boks) Zamena u vidu kvadrata koji ima iste generalne dimenzije kao taj objekat. Bounding boksovi zamenjuju objekte sa kompleksnim mrežama u toku pomeranja, ili drugih translacija, da se sistem ne bi opteretio iscrtavanjem velike količine mreže.

Box Coordinates (koordinate kocke) Tip mapiranja koordinatnog sistema koji odgovara pravougaonim objektima, a koji primenjuje koordinate slika iz šest različitih smerova, po jedan za svaku površinu objekta.

bps (bitova u sekundi) Mera brzine prenošenja podataka; broj bitova podataka koji mogu da se prenesu u sekundi. Brzina kojom modem, ili drugi komunikacioni uređaji izbacuju podatke preko telefonske linije, ili kabla.

broken link (pokidana veza) Hyperlink koji pokazuje na nevažeću, nepostojeću destinaciju, odnosno na onu koja se ne odaziva. Prekinute veze pojavljuju se u grafičkom obliku kod pogleda Hyperlinks View u FrontPage Exploreru.

browser (pretraživač) Web klijent, odnosno softverska aplikacija koja se koristi za pregled i interakciju sa web stranama; primer za ovo su: Microsoft Internet Explorer i Netscape Navigator (vidite: *client*). Program koji koristite za surfovanje po sajtovima na World Wide Webu. Pretraživač koji se dobija

Bump Map

sa Windowsom 98 zove se Internet Explorer.

BTW Skraćenica za By The Way (uzgred); u e-mail porukama i porukama u diskusionim grupama često se koristi.

buffer (bafer) Količina memorije koja se koristi za skladištenje podataka. Bafer skladišti podatke koji će se upravo koristiti, ili su upravo korišćeni. U mnogim slučajevima, baferi su unutar-memorijske kopije podataka, koji se, takođe, nalaze na disku. Baferi se mogu koristiti kao kopija podataka za brz pristup čitanju, mogu se modifikovati i zapisivati na disk, ili mogu biti kreirani u memoriji, kao privremeno skladište. U Oracleu, baferi baze podataka iz SGA skladište najskorije korišćene blokove podataka iz baze podataka. Skup bafera blokova baze podataka se zove keš bafera baze podataka. Baferi koji se koriste za privremeno skladištenje redo zapisa, dok ne budu mogli da se zapišu na disk, se zovu baferi dnevnika izmene. Čist bafer je bafer koji nije modifikovan. Zbog toga što taj bafer nije promenjen, nije potrebno da ga DBWR zapisuje na disk. "Prljav bafer" je bafer koji je modifikovan.

bullet Pokazivač koji se koristi da istakne elemente na listi. Buleti su, obično, tačke, ali mogu da budu i male strelice, ili da imaju čitav niz drugih oblika.

bulleted list (lista sa bulitima) Lista slična listi sa brojevima koja se sastoji iz više uvučenih pasusa, a bulit (oznaka u vidu tačke, ili štriklira) se nalazi levo od prvog reda svakog pasusa. Lista za bulitima se često koristi za nabranjanje stavki, ili za rezimiranje najvažnijih tačaka.

bulletin board system (BBS) Kompjuterski sistem sa kojim drugi računari mogu da se povežu, da bi njihovi korisnici mogli da čitaju i ostavljaju poruke, ili uzimaju i ostavljaju datoteke.

Bump Map (reljefna, ili bamp mapa) Slika u grejskali koja daju varijaciju prividne hrapavosti objekta manipulacijom normala.

Bus master

Bus master Periferna jedinica koja može da preuzme kontrolu nad magistralom, bez potrebe za intervencijom CPU-a.

bus (magistrala) Skup veza i linija, namenjenih prenosu podataka i ostalih električnih signala ka jednom, ili više uređaja. ISA, PCI i USB su primeri PC magistrala.

button (dugme) Reč dugme koristi se za dve različite stvari. Na mišu se nalaze dugmad koju pritisnete da biste računaru rekli da preduzme akciju u vezi nečeg što se nalazi na ekranu. Dugme koje se nalazi na ekranu obično je pravougaona površina koju kliknete da izvedete neku akciju. Na web strani, dugme je obično pravougaoni grafički element, koji korisnik može da klikne, kako bi startovao izvršavanje određene operacije. Dugmad su, obično, polja na formi, ali mogu biti i ActiveX kontrole, odnosno Java apleti.

byte (bajt) Računarski naziv za informaciju koja se sastoji iz jednog karaktera. Tako, na primer, izraz “Dužina ovog izraza iznosi 36 bajta” je 36 bajta dugačak (računaju se i spaceovi). Takođe, vidite: *kilobajt*, *megabajt* i *gigabajt*.

byte-bonding Kada korisnici računara diskutuju tako da ljudi oko njih ne razumeju ništa. Vidite, takođe: *geeking out*.

C

cache (keš) Skladišni prostor, koji se koristi za pružanje brzog pristupa podacima. U terminima hardvera, keš je mala (u odnosu na glavni RAM) količina memorije, mnogo brža od glavne memorije. Ta memorija se koristi za smanjivanje vremena potrebnog da se ponovo učitavaju podaci, ili informacije koje se često koriste u procesoru. Čipovi procesora u sebi sadrže male količine memorije, ugrađene kao keš. U Oracleu

cascade style sheets

baferi blokova i zajedničke zalihe se smatraju keševima, zbog toga što se koriste za skladištenje podataka i instrukcija za lakše pristupanje. Keširanje je vrlo efikasno u smanjivanju vremena koje je potrebno za pristupanje često korišćenim podacima. Keširanje, obično, upotrebljava najskorije korišćen algoritam. Podaci koji neko vreme nisu korišćeni se u nekom trenutku oslobađaju iz keša, da naprave mesta za nove podatke. Ako je neki podatak tražen nalazi se u kešu (fenomen nazvan keš pogodak - cache hit), podatak se uzima iz keša, što znači da ne mora da se uzima sa diska. Nakon što se tom podatku ponovo pristupi, on se obeležava kao skoro korišćen i stavlja se na vrh keš liste.

Camera Target (target kamera) Tačka u 3D prostoru u koju gleda kamera, a označava je mala kocka prikazana za kameru.

Camera (kamera) U 3D grafici, objekat koji pri gledanju scena simulira pravu kameru. Ovi objekti, uglavnom, imaju kontrole slične kao i kod kamera, a to su FOV (vidno polje), Lens Length - dužina objektiva i druge.

CardBus Nova 32-bitna PC Card specifikacija, koja obezbeđuje kompatibilnost sa postojećim PC Card periferijama. CardBus dozvoljava rad sa 3.3V, bolju organizaciju potrošnje energije i mogućnost DMA za digitalizaciju slika i multimedijalne aplikacije.

Charge-Coupled Device (fotoelement) Videti: *CCD*

Cartesian products (kartezijski proizvodi) Rezultat joina, bez ijednog join uslova. Svaki red u tabeli se poredi sa svakim redom u drugoj tabeli.

cascade menu (kaskadni meni) Meni koji se pojavi kada izaberete određene komande iz skrivenog menija nekog menija.

cascade style sheets Videti: *CSS*

cascade style sheets

CCD Charge-Coupled Device (fotoelement) Senzor koji reaguje kada je izložen svetlosti i, pri tom, emituje električni impuls. Digitalni fotoaparati i kamere i skeneri interpretiraju slike na bazi relativne jačine struje, koju stvara svaki fotoelement.

CDF Chanel Data Format, sistem koji se koristi da se informacije pripreme za Webcasting, odnosno za dobavljanje podataka pomoću push programa.

CDFS (Compact Disc File System, fajl sistem za kompakt diskove) Deo fajl podsistema, posebno dizajniran za interakciju sa kompakt disk drajvovima. Takođe, pruža elemente korisničkog okruženja, potrebne za podešavanje ovog dela podsistema. CDFS zauzima mesto FSD za CD-ROM drajvove.

CD-R Kompakt disk na koji se može snimati (Compact Disc - Recordable). Do 640MB podataka se može smestiti na 5 ¼-inčni CD-R medij, koga može očitavati obična CD-ROM jedinica. Stoni CD-R drajvovi koriste laserski zrak za beleženje promena na hemikaliji - njom je presvučena površina CD-R diskova, koji se, prilikom reprodukcije, ponašaju kao CD-ROM diskovi. Pošto su CD-R mediji jednom izmenjeni, naknadna upisivanja nisu moguća.

CD-ROM Compact Disc Read Only Memory Do 640MB podataka se može smestiti na 5 ¼-inčni CD-ROM disk, koji se sastoji od reflektivnog materijala, na kome se nalaze udubljenja (pits) i ravnine (nonpits). CD-ROM jedinice koriste lasersku svetlost žute boje za očitavanje reljefa, koje mikroprocesor prevodi u digitalni niz nula i jedinica.

CD-ROM drive Poseban disk drajv na računaru, koji je projektovan da radi sa CD-ROM diskovima, sličnim zvučnim CD-ovima. Kapacitet CD-ROM-ova je ogroman (oko 500 puta je veći od tipičnog flopi diska), tako da se, najčešće, koriste za smeštanje velikih aplikacija, biblioteka sa grafikom

Chamfer

- i velikih kolekcija raznoraznih shareware programa.
- CD-RW** Compact Disc Rewritable. Do 640MB podataka se može smestiti na CD-RW medij, koji čitat standardni CD-ROM drayv. Stoni CD-RW koristi laser za označavanje promena na fazno promenljivoj površini CD-RW diskova, koji se, potom, ponašaju kao obični CD-ROM diskovi tokom reprodukcije. Sadržaj fazno promenljivih medija CD-RW diskova se može menjati više puta.
- cell** (ćelija) Jedinični prostor u tabeli. Ćelije mogu sadržati tekst, slike, forme, Java aplete, odnosno neki drugi element strane. Polje koje je nastalo u preseku reda i kolone u Wordovoj tabeli. Isti termin se koristi kad se opisuje presek između reda i kolone na unakrsnoj tabeli. Ćelija može da sadrži tekst, bročanu vrednost, ili formulu.
- Center Point** (centralna tačka) Geometrijski centar objekta, centar koordinatnog sistema, ili centar selekcije.
- center-aligned** (centriranje teksta) Centriran u okviru prozora.
- Century-21 site** Web sajt koji se preselio na novu lokaciju i sada sadrži samo link na novu adresu.
- CERN** The European Particle Physics Laboratory (CERN) u Švajcarskoj je prvobitni dom World Wide Weba.
- CGI Common Gateway Interface** Najšire korišćeni metod za prosleđivanje podataka iz forme, procesorima formi. (Vidite: *form* i *Form processor*).
- CGI Joe** Programer specijalizovan u Common Gateway Interface (CGI) skriptama, koje prihvataju i rukuju većinom formi sa web stranica.
- Chain** (lanac) Serija linkovanih (vezanih) objekata koji koriste hijerarhijski parent-child odnos, ali ga šire dodatnim generacijama na “unuke”, “praunuke” i tako dalje.
- Chamfer** Pogledati: *Bevel*

Channel

Channel (kanal) Individualni atribut materijala koji može da primi sliku, ili da se podesi tako da utiče na izgled objekta na koji se primenjuje. Tipični kanali uključuju difuzni, bamp, opacity (neprovidnost), sjaj i samoosvetljenje. Poseban World Wide Web sajt sa promenljivim sadržajem, koji se u prethodno definisanim intervalima vremena automatski šalje na računar. Vidite, takođe: *subscription*.

character animation (karakterna animacija) Proces koji podrazumeva ne samo pokretanje objekata, već i njihov karakter. Skoro svaki objekat moguće je okarakterisati, ako se na njega primene tehnike karakterne animacije.

character attributes (atributi karaktera) Atributi formatiranja teksta (kao što je font i veličina fonta) koji se mogu primeniti na nivou karaktera, a ne na ceo paragraf.

character formatting (formatizovanje karaktera) Promena izgleda karaktera teksta promenom njihovog fonta, veličine tipa, stila tipa i drugog.

character reference Zvuči kao nešto što ćete postaviti u rezime, ali je, zapravo, jedna HTML oznaka, koja Vam omogućava da ubacite specijalne karaktere (kao što je é) Vaše web stranice. Vidite, takođe: *entity name*.

character spacing (prostor za karakter) Veličina prostora koji font rezerviše za svaki karakter. Ukoliko je u pitanju neproportionalni font, svaki karakter dobija istu veličinu prostora, nezavisno od njegove stvarne veličine. Kod proporcionalnog fonta veličina prostora koji se dodeljuje svakom slovu je promenljiva, u skladu sa širinom slova.

chart diagram Odnosi se na numerički dijagram, izuzev kada se koristi kao deo izraza organizacioni dijagram.

Chart (dijagram) Grafička predstava numeričkih podataka iz tabele, upita, forme, ili izveštaja. Dijagrami za Access objekte

Child

- moгу se kreirati pomoću programa Graph 5.0 koji se isporučuje sa Access 97 i ostalim članovima paketa Microsoft Office.
- Combo box** (kombo kutija) Kutija-okvir sa padajućom listom koja sadrži niz stavki može se sresti u tabeli, formi, ili izveštaju, a pruža mogućnost izbora opcije, ili ukucavanja sadržaja kojeg nema na listi.
- chat** Sistem u kome ljudi međusobno mogu da komuniciraju kucanjem poruka. Za razliku od e-mail poruka, chat poruke se šalju i primaju u toku kucanja (kao pravo ćaskanje - ali bez glasa). Najpopularniji chat sistem na Internetu je Internet Relay Chat. Međutim, najbolji i najpopularniji od svih chat sistema nalaze se u onlajn servisima.
- check box** (polje za potvrdu) Polje na formi, odnosno ActiveX kontrola, koju korisnik može da potvrdi (čekira, omogući), ili da onemogući (ukloni znak za potvrdu). Statusu polja za potvrdu može se pristupiti pomoću skripta, ili ga možete proslediti procesoru forme kada se završi popunjavanje forme.
- checksum** (kontrolni zbir) Broj koji se izračunava iz sadržaja neke skladišne jedinice, kao što je datoteka, ili blok podataka. Koristeći matematičku formulu, kontrolni zbir se generiše iz podataka. Zbog toga što je veoma malo verovatno da se može dogoditi oštećenje podataka, na taj način da kontrolni zbir ostane isti, kontrolni zbirovi se koriste za proveru integriteta podataka. Od Oracle verzije 7.2, pa na dalje, kontrolni zbirovi se mogu omogućiti na blokovima podataka i dnevnika izmena.
- child web** (pod-web) Web mesto (kao pod-katalog) koje se nalazi unutar glavnog web mesta (poznatog kao <Root Web>). (Vidite: *subfolder* i <Root Web>.)
- Child** (čajld) Objekat linkovan (vezan) za drugi koji je bliži početku hijerarhijskog stabla (njegov parent).

Chroma Key

Chroma Key (kroma ki) Proces koji elektronski uklanja kompaktnu boju (obično, plavu, ili zelenu) i dozvoljava njenu zamenu drugom slikom. Često se koristi za kreiranje virtuelnih karaktera u virtuelne ambijente. U nekim slučajevima, koristi se video "super black" signal, umesto vidljive boje.

Chroma (kroma) Boja objekta određena frekvencijom svetlosti koja se emituje iz objekta, ili je reflektovana sa objekta.

CISC Complex Instruction Set Computing (programiranje sa kompleksnim setom instrukcija). Opisuje tip instrukcija koje koristi procesor. Intel x86 CPU ima veliki set instrukcija, koje su svojoj prirodi kompleksne.

CIX The Commercial Internet Exchange, organizacija komercijalnih provajdera servisa na Internetu.

class file Srce i pluća Java apleta. Da biste mogli koristiti Java aplet u Vašim stranama, morate zapisati apletov .class fajl, ili više .class fajlova ako treba. Na primer, Java aplet koji se zove AnimText, zahteva jedan fajl tipa .class, a to je AnimText.class.

class I Videti: *CLSID*

classic view (klasičan pogled) Pogled iz fascikle, koji se koristi u Windowsu 95. U ovom pogledu jednom se klikne ikonu da bi se izabrala, a dva puta da bi se pokrenula. Vidite, takođe: *Web view*.

click (klik) Jedan jedini pritisak, ili otpuštanje dugmeta na mišu nakon što ste postavili pokazivač miša na objekat, ili ikonicu. Ako nije naglašeno da li je u pitanju levo ili desno dugme (taster), "klik" se odnosi na levi taster. Izraz "desni klik" odnosi se na pritisak desnog tastera.

Clickstream "Put" kojim se ide prilikom navigovanja World Wide Webom.

client/server (klijent/server) Model koristi centralni server za deljenje resursa, dok su obezbeđeni posebni metodi za

- korišćenje lokalnih resursa u ograničenoj meri.
- client** (klijent) Primalac podataka, usluga i resursa sa servera. Ovaj pojam se može odnositi na radnu stanicu, ili na aplikaciju. Server može biti drugi PC, ili aplikacija.
- client-side** imagemap Imagemapa u kojoj linkove proizvodi browsera ne server.
- clip art** (gotova sličica) Skup unapred kreiranih umetničkih formi čiji pojedinačni delovi mogu da se smeste u dokument.
- Clip Gallery** Uređena kolekcija clip arta, zvučnih efekata i video spotova koje možete da koristite u svojim dokumentima.
- Clipboard** (klipbord) Mesto za privremeno smeštanje teksta i grafike. Naredbe Cut i Copy smeštaju tekst ili grafiku u klipboard, čime se briše prethodni sadržaj u njemu. Naredba Paste kopira podatke iz klipborda u dokument.
- clipping path** (linija isecanja) Linija definisana u okviru raster slike, koja određuje siluetu slike; delovi slike van linije isecanja se ne prikazuju i ne štampaju se iz QuarkXPressa.
- Clipping Plane** (ravan odsecanja) Poznata i kao ravan gledanja. Tačka odsecanja koju definiše korisnik, a koja čini sve što se nalazi na strani kamere nevidljivim u toku rendera.
- Clone** (kloniranje) Metod kopiranja objekta u MAX-u. Objekti se mogu klonirati kao kopije, instance, ili reference.
- Close button** (dugme Close) Dugme sa slovom X na sebi, koje se nalazi na desnom kraju linije menija, ili linije za naslov. Klikom na Close dugme koje se nalazi na liniji menija zatvara se dokument, a program ostaje otvoren. Klikom na Close dugme na liniji za naslov zatvaraju se i dokument i program.
- Closed Shape** (zatvoren oblik) Oblik koji ima unutrašnju i spoljašnju stranu, međusobno odvojene ivicom.
- CLSI** (Class Identification Data, identifikator klase) Metod dodeljivanja jedinstvenog identifikatora svakom objektu u

CLSI

registru. Takođe se odnosi na različite konstrukcije u višim programskim jezicima.

cluster (machine) (klaster (mašina)) Grupa kompjutera koji čine veću logičku mašinu. Oracle pravi klasterne kompjutera, pomoću opcije Oracle Parallel Server.

cluster (table) (klaster (tabela)) Skup nezavisnih tabela sa jednom zajedničkom kolonom, koje su uskladištene zajedno. Klaster može poboljšati performanse, smanjujući U/I i unapred učitavajući podatke u SGA, pre nego što oni budu potrebni.

cluster index (indeks klastera) Indeks na ključu klastera. Svaki ključ klastera mora imati indeks, pre nego što se podaci mogu upisati u klaster.

cluster key (ključ klastera) Zajednička kolona u skupu tabela, koje su ugrađene u klaster. Ključ klastera mora biti indeksiran.

CMOS Complementary Metal Oxide Semiconductor (komplementarni metal-oksidni poluprovodnik). Obično se vezuje za memorije, koje se napajaju baterijama. Kada se koristi u kontekstu PC-a, ovaj pojam, obično, podrazumeva memoriju - u nju se smeštaju informacije o konfiguraciji računara i statusu časovnika. Informacije o konfiguraciji uključuju količinu sistemske memorije, tip i veličinu flopi jedinica, parametre hard diskova i tip video displeja. Neki proizvođači nude i posebne informacije, kao deo ovog čipa.

CMS (Color Management System) Sistem za manipulisanje bojama.

CMYK (CMYK) Cian Magenta Yellow Black. Različite boje mastila u četvorbojnom štamparskom postupku koje se primenjuju u vidu rasporeda minijturnih tačkica, da bi se formirale slike u punom koloru.

coaxial cable (koaksijalni kabl) Tip provodnika, sličan onom

color managment software

koji se koristi kod TV aparata, a u slučaju računara, koristi se za umrežavanje. Koaksijalni kabl je poznat po velikoj propusnoj moći i čvrstom štitu.

cobweb page Web stranica koja nije odavno ažurirana.

Codec (kodek) Kompresor-dekompresor. Bilo koji od nekoliko različitih metoda za kompresiju video materijala i zatim za njegov plejbek. Digitalni video fajl formati, kao što su AVI i Quicktime, napravljeni su tako da prihvataju plugin tehnologije kompresije u vidu kodeka.

cold data (hladni podaci) Ovaj termin se, po pravilu, odnosi na podatke koji se retko koriste. Hladni podaci se retko nalaze u kešu, zbog toga što im se retko pristupa.

cold database (hladna baza podataka) Ovaj termin se, po pravilu, odnosi na bazu podataka koja je trenutno zatvorena i nije povezana. Ni jedan korisnik se ne može zakačiti na ovu bazu podataka i ni jednoj datoteci sa podacima se ne može pristupiti.

collate Štampanje niza strana odjednom (pri štampanju više kopija) a zatim sledeći niz strana. Dakle, ukoliko treba odštampati strane 1 - 5 u tri primerka, štampa se pet strana, pa, zatim, ponovo pet strana i još jednom pet strana, tako da su u sva tri primerka poređane po redosledu.

collision (kolizija) Po pravilu se odnosi na mrežnu koliziju, koja se događa kada dva, ili više NIC-a pokušaju istovremeno da koriste mrežu. Kada se to dogodi, svi NIC-ovi moraju ponovo poslati svoje podatke.

Color Depth (dubina boje) Količina podataka koja se koristi za prikazivanje jednog piksela u slici, predstavljena u bitovima. Broj boja koje sadrži slika (Vidite: *8-bit color*, *16-bit color*, *24-bit color*).

color managment software (softver za manipulisanje bojama)

color managment software

Softver napravljen da bi reprodukciju boja učinio preciznijom pri skeniranju, prikazivanju na ekranu i u štampi.

color picker (paleta boja) Prozor za prikaz boja koje možete izabrati, iz različitih sistema boja.

color separation (separacija boja) Dokument odštampan tako da se za svaku boju pravi nova strana koja će se koristiti pri štampanju.

color space (sistem boja) Model za predstavljanje boja koje mogu biti opisane nekim sistemom kvantifikovanja boja, kao što su RGB, ili CMYK.

Color Temperature (temperatura boje) Vrednost koja se definiše u stepenima kelvinove skale; koristi se za diferencijaciju skoro bele boje i svetlih spektara.

Color (boja) Nijansa objekta, određena frekvencijom svetla koju objekat emituje. U kompjuterskoj grafici boja se određuje kombinacijom nijanse (Hue), zasićenja (Saturation) i vrednosti (Value) u HSV modelu boja, ili količinom crvene (Red), zelene (Green) i plave (Blue) u RGB modelu boja.

columns (kolone) Uspravni delovi tabele. Videti: *newspaper-style columns command*

COM port Logički resurs, koji se dodeljuje serijskom portu, ili nekom serijskom uređaju.

COM (Component Object Model, komponentni objektni model) Microsoft specifikacija za objektno orijentisani kod i metod sažimanja podataka, kao i za tehnike prenosa. Ovo je osnova za tehnologije, kao što su OLE (Object Linking and Embedding) i ActiveX (zamena za OCX-objektno orijentisani kod tehnologije biblioteka). COM je ograničen na lokalne veze. DCOM (Distributed Component Object Model) je tehnologija koja se koristi da omogući transfer podataka i korišćenje OCX u Internet okruženju.

Compositing

Command button (komandni taster) Taster koje se može postaviti na formu. Pomoću njega se može startovati izvršavanje određene komande, kao, na primer, štampanje.

command pane (komandno okno) U Script Wizardu, donji deo prozora Wizarda, koji prikazuje trenutno izabrani događaj, kao i akciju koju okida, t.j. pokreće.

commands (komande) Opcije koje vidite u skrivenom meniju. Ove komande koristite da aplikaciji kažete šta hoćete da ona sledeće uradi.

Common Gateway Interface (CGI) Programaska tehnologija koja omogućava web serveru da prihvati podatke (obično, iz forme), obradi ih, a, zatim, pošalje browseru neku vrstu rezultata. Vidite, takođe: *CGI Joe*.

Common Object Response Broker Architecture Videti: *CORBA*.

Compact Disc File System Videti: *CDFS*

Compact (sažimanje) Postupak defragmentovanja fajla sa bazom podataka, koji poboljšava njenu performansu. Sažimanje fajla baze podataka oslobađa prostor na disku.

Complementary Metal Oxide Semiconductor Videti: *CMOS*

complex box (kompleksni prozor) Prozor sastavljen od manjih prozora kombinovanih u jedan oblik; prozori od kojih se sastoji kompleksan prozor se mogu, ili ne moraju dodirivati.

complex statements (kompleksni iskazi) SQL iskaz koji sadrži podupit. Podupit je upit unutar SQL iskaza za određivanje vrednosti u glavnom iskazu, ili "roditeljskom" iskazu.

Component Object Model Videti: *COM*

composite color printer (štampač u boji) Uređaj kojim se štampaju kolor dokumenti, a ne separisane boje, ili film.

Compositing (kompozitovanje) Proces kombinovanja različitih elemenata u jednu scenu. Ovo može da se odnosi na kombi-

Compositing

naciju fotografija, ili bluskrin video materijala, sa pozadinom napravljenom pomoću kompjuterske grafike, ili da se primeni na bilo koji proces u kome se kombinuju odvojene slike.

Compositor (kompozitor) Video post filter, koji se koristi za kompozitovanje u MAX-u. Kompozitori zahtevaju dva ulazna eventa u Video Post kjuču, da bi funkcionisali kako treba.

Compound Document OLE dokument koji sadrži dva, ili više ugrađenih, ili povezanih dokumenata. Na primer, tekstualni dokument može sadržati slike i komponente spreadsheetsa u njegovom originalnom formatu.

compound query (složeni upit) Upit u kojem se operatori skupa (UNION, UNION ALL, INTERSECT i MINUS) koriste za spajanje dva, ili više prostih, ili kompleksnih iskaza. Pojedinačni iskazi u složenom upitu se nazivaju upiti komponente.

compressed file (komprimovana datoteka) Kompjuterska datoteka čija je veličina smanjena programom za kompresiju. Takvi programi postoje za sve kompjuterske sisteme (na primer, PKZIP u DOS-u i Windowsu, tar i compress u UNIX-u i StuffIt i PackIt za Macintosh). Ponekad se nazivaju arhivskim datotekama, iako ovi izrazi nisu sinonimi; arhivska datoteka može i ne mora da bude komprimovana.

Compressed Serial Line Interface Protocol Videti: *CSLIP*

Compression rate (brzina kompresije) Brzina kojom se digitalni video podaci kodiraju za plejbek, definisana u kilobajtima po sekundu (KB/s). Da bi se plejbek filmova vršio kako treba, ciljni sistem mora da uzima podatke iz medija za skladištenje i da ih prikazuje tom brzinom.

CompuServe Veliki onlajn informacioni servis.

concurrency (konkurentnost) Sposobnost obavljanja mnogo funkcija u isto vreme. Oracle pruža mogućnost konkurent-

Continuity

nosti, dopuštajući mnogim korisnicima pristup bazi podataka u isto vreme.

consistent mode (konzistentni mod) U ovom modu Oracle pruža konzistentni pogled na podatke, sa određene vremenske tačke za celo trajanje transakcije. Dok se transakcija ne završi, podaci se ne mogu menjati.

consistent read (konzistentno čitanje) Pristup podacima, koji prouzrokuje čitanje iz povratnog segmenta, čime podatke održava konzistentnim.

constant (konstanta) Broj, ili podatak koji ste utipkali direktno u formulu (nasuprot ćelijskoj referenci, kojom govorite Excelu gde da traži podatke i tekst).

constrain (vezivanje) Ograničavanje pomeranja i veličine XPressovog elementa postavljenog u okviru drugog elementa.

Constraint (ograničenje) 1. Ograničenje, koje se postavlja na kretanje objekta u IK, da bi se on ponašao kao pravi zglobov. 2. Mehanizam koji osigurava da se očuvaju određeni uslovi vezani za kolone i tabele.

container (kontejner) Deo objektno orijentisane tehnologije, koji je postao deo OLE. Kontejner je dražv, fajl, ili drugi resurs, koji se koristi za čuvanje objekata. Pod kontejnerom se, obično, podrazumeva sam objekat.

Content tool (alat Content) Alat koji omogućava da menjate sadržaj prozora, kao što je tekst, ili slika, a ne sam prozor.

contention (spor) Termin koji se, obično, koristi za opisivanje stanja nastalog kada dva, ili više procesa, ili niti pokušaju da upotrebe isti resurs. Rezultati spora mogu biti različiti, zavisno od toga koji je resurs u pitanju.

Continuity (kontinualnost) U TCB kontroleru kontinualnost određuje koliko je tangentalna putanja u odnosu na kontrolnu tačku. U filmskoj industriji to je proces održavanja ujed-

Continuity

načenoj toku doslednosti u pomoćnom scenskom priboru, kostimima, akciji i pravcu iz kadra u kadar neke scene.

Control Format (format kontrole) Kontrole možete formatirati tako da prikazuju sadržaj sa zadatom preciznošću (brojem decimalnih mesta).

Control Vertices (kontrolni verteksi) (CVs) Kontrolne tačke koje vrše uticaj sličan magnetnom na fleksibilnu površinu peča, NURBS splajna, ili NURBS površine, kojim se rastežu i razvlače u jednom, ili u drugom pravcu.

Control (kontrola) Dinamička kutija-okvir na formi, ili izveštaju koja poziva podatke iz određenog polja u tabeli, ili koristi formulu projektovanu pomoću Expression Buildera (graditelja formula), da bi izračunala rezultat. Gotov programski modul ActiveX tipa, koji se može ubaciti u web stranu, kako bi joj se dodale nove osobine. Kontrole mogu da saraduju sa korisnikom pomoću skriptova (Vidite: *scripting*).

Coordinate System (koordinatni sistem) Dva, ili tri seta brojeva koji koriste sistem na bazi mreže za identifikaciju date tačke u prostoru.

coprocessor (koprocessor) Dodatni procesor u PC-u, koji preuzima opterećenje sa CPU-a, obavljajući poslove, kao što su grafičke funkcije, video reprodukcija i komunikacija.

copyfitting (uklapanje teksta) Podešavanje formatiranja teksta i uređivanje teksta, da biste ga uklopili u određenu stranu.

copynig (kopiranje) Smeštanje kopije onog što je trenutno izabrano u područje memorije po imenu clipboard.

CORBA CORBA je skraćenica od Common Object Request Broker Architecture; to je specifikacija za komunikaciju objekata.

cornea gumbo Web stranica koja je preterano okićena raznim bojama, fontovima i slikama.

CRT Catode Ray Tube

corner point (ugaona tačka) Tačka Bezierove krive čiji se susjedni segmenti prostiru pod različitim uglovima.

corner radius (poluprečnik ugla) Veličina koja određuje koliko su zaobljeni uglovi prozora; vrednost predstavlja poluprečnik najvećeg kruga koji se dobro uklapa u zaobljen ugao.

cost-based optimizer (optimizator po osnovu cene) Oracle optimizator koji bira plan izvođenja zasnovan na informacijama i statistikama koje ima uz tabele, indekse i klastere.

CPU Skraćenica za Central Processing Unit. CPU je čip koji je mozak računara. Procesor 486 i Pentium su dva tipa CPU-a.

cracker Neko ko neovlašćeno pokušava da uđe u računarski sistem. Ovo je pravilan termin, iako se umesto njega često pogrešno koristi termin hacker.

craplet Loše dizajniran, estetski nezadovoljavajući, ili generalno beskoristan Java applet.

Criteria Uslovni izraz koji se opciono navodi kod upita.

cropping Odsecanje jednog, ili više delova slike tako da se ona sužava i skraćuje.

Crossing (krosing) Metod selekcije objekta unutar oblasti, kruga, ili poligona. Selektuju se svi objekti koji se nalaze unutar oblasti, ili je dodiruju.

Crosstab Query (unakrsni upit) Ovaj tip upita prikazuje svoje rezultate u obliku spreadsheeta, u formi unakrsnih redova i kolona. On se koristi kada želite da pratite određeno polje (na primer, ime) duž tabele, kako biste videli podatke o određenoj ličnosti, ili predmetu.

CRT Catode Ray Tube (katodna cev) Velika staklena vakuum-ska cev u unutrašnjosti PC monitora. Elektronski top, postavljen u unutrašnjosti cevi, ispaljuje usmereni mlaz elektrona na sloj fosfora (koji se nalazi na unutrašnjoj površini stakla), pri čemu ovaj emituje svetlost.

CSLIP

CSLIP (Compressed Serial Line Interface Protocol) IETF metod transfera podataka korišćenjem serijskog porta. Ovaj metod transmisije podataka koristi kompresiju za poboljšanje performansi. Vidite: *Serial Line Internet Protocol (SLIP)*.

CSS (Cascade Style Sheets, kaskadni stilovi) Metod definisanja standardnih šablona web strana. Ovo može da uključi naslove, standardne ikone, pozadine i druga svojstva koja daju svakoj stranici izgled web sajta. Razlog korišćenja CSS je brzina kreiranja web sajta (trošite manje vremena, jer ne morate da kreirate ukupan izgled svake strane i konzistentnost promena ukupnog izgleda web sajta, takođe, postaje laka, jer menjate samo skup stilova, a ne celu stranu.

current mode (trenutni mod) Mod u kojem Oracle pruža pogled na podatke onako kako oni u ovom trenu postoje. Upiti, po pravilu, koriste konzistentni mod.

current read (trenutno čitanje) Čitanje u trenutnom modu; po pravilu se koristi za UPDATE, INSERT i DELETE iskaze.

cursor (kursor) 1. Uspravna crtica koja se pojavljuje desno od znaka dok kucate. Kursor se ponaša kao vrh olovke; sve što ukucate pojaviće se na mestu gde je bio kursor. Pogledati: *insertion point*. 2. Nadimak za specifičnu privatnu SQL oblast. Smatrajte kursor pokazivačem, ili imenom neke određene privatne SQL oblasti.

cyberscriber Osoba koja izdaje nešto na Internet forumu (web stranica, ili Usenet korisnička grupa) .

cyberstyle Stil pisanja koji se koristi u većini online komunikacija. Ovaj stil karakterišu jedna, ili više sledećih osobina česta upotreba skraćenica, akronima i žargona, “uličnog” govora; pogrešno napisanih reči, kao i uopštenih gramatičkih grešaka i rečeničnih struktura, “glupiranja” i mudrovanja.

cyberspace Mesto kuda “idete” kada izađete iz svog računara

data dictionary

(obično preko modema) i susrećete se sa informacijama, ili ljudima sa drugih računarskih sistema.

cybersurfer Osoba koja surfuje cyberspaceom.

Cylindrical coordinates (clindrične koordinate) Koordinatni sistem mapiranja koji obmotava sliku oko jedne od osa objekta sve dok se ne sastavi, kao etiketa na konzervi supe.

D

daisy chain (lanac) Niz povezanih uređaja. Električni signali putuju od prvog do poslednjeg uređaja u lancu. SCSI veza je primer lanca.

dancing baloney Web stranica sa animiranim slikama, Java apletima i ostalim neobičnim stvarčicama, koje umanjuju osnovni kvalitet stranice.

DARPANET Mreža The Defense Advanced Research Projects Agency, koja je napravljena kao kombinacija ARPAneta i MILNET-a. Prethodnik je Interneta.

DAT (Digital Audio Tape) drajv Drajv trake koji koristi kasete za smeštanje podataka. Kasete i drajv koriste istu tehnologiju kao i audio verzija DAT drajva. Pa, ipak, unutrašnja struktura drajva formatira traku za korišćenje sa računarskim sistemom. Proizvođač mora da dizajnira strukturu, imajući u vidu zahteve računara. DAT trake Vam omogućavaju skladištenje velike količine informacija na relativno malom prostoru. Tipičan kapacitet drajva se kreće od 1.2GB do 8GB (S-3 formatirani drajvovi imaju i veće kapacitete).

Data Definition Language commands Videti: *L komande*

data dictionary (rečnik podataka) Skup tabela koje Oracle koristi za održavanje informacija o bazi podataka. On sadrži

data dictionary

informacije o tabelama, indeksima, klasterima i tako dalje.

data files (fajlovi sa podacima) Fajlovi koje Vi, ili Vaši programi koristite. Vidite, takođe: *program files*.

Data Link Control Videti: *DLC*

Data Manipulation Language commands Videti: *DML* komande

data source (izvor podataka) Specijalna datoteka sa informacijama (na primer, imenima i adresama) koje se kasnije spajaju sa drugim dokumentom, radi kreiranja cirkularnih pisama, ili nalepnica za kovertu.

data warehouse (skladište podataka) Izuzetno velika baza podataka, koja se sastoji iz podataka iz mnogo izvora i pruža zalihu informacija za poslovne upite.

database administrator (Administrator baze podataka) Videti: *DBA*

Database Documentor (dokumentator baze podataka) U Accessu 97 postoji mogućnost dobijanja detaljnog izveštaja o izabranom objektu iz baze podataka. Izveštaj sadrži informacije kao što su datum kreiranja objekta i niz specifičnosti vezanih za njegovu strukturu, kao, na primer, atribut polja u tabeli, ili akcija u makrou.

Database object (objekat baze podataka) Odnosi se na razne objekte koji mogu biti deo baze podataka. Suština objekta može biti manipulacija nad podacima, ili pregled kontejnera podataka (tabele, forme, izveštaji) ili mini-programi koje kreirate pomoću makroa i jezika Visual Basic (isporučuje se uz Microsoft Access 97).

database workbook (radna knjiga sa bazom podataka) Radna knjiga koja sadrži liste - baze podataka; koristi se kod funkcije AutoTemplate (automatski šablon).

database (baza podataka) Program koji pomaže da kreirate i

DCOM (Distributed Component Object Model)

organizujete liste informacija i olakšava da određenu informaciju pronađete, ili uklonite iz liste.

datacentric Metod koji koristi modem da vidi korisnički interfejs iz perspektive podataka, umesto iz perspektive aplikacije koja je kreirala te podatke. Korišćenje ovog pogleda omogućava korisnicima da više brinu o manipulaciji podacima na njihovoj mašini, nego o aplikacijama potrebnim za izvođenje zadatka.

datasheet Tabela sa linijama mreže u koju se unose podaci za numerički dijagram.

DBA Database Administrator (administrator baze podataka) Osoba koja je zadužena za rad i konfigurisanje baze podataka. DBA je odgovoran za performanse baze podataka i zadužen je da održava bazu podataka u funkcionalnom stanju bez zastoja, osigura redovno vršenje backupa (i da ti backupi funkcionišu) i instalira nov softver. Ostale dužnosti uključuju planiranje budućeg razvoja i potreba za prostorom na disku, kreiranje baza podataka i prostora za tabele, dodavanje korisnika i održavanje zaštite i praćenje baze podataka i njeno fino podešavanje po potrebi. Velike instalacije bi mogle imati ekipe administratora, koje obezbeđuju skladno funkcionisanje sistema; alternativno, zaduženja mogu biti podeljena među administratorima.

DBWR Ima zadatak da u nekom trenutku zapiše sve “prljave” bafere na disk.

DCOM (Distributed Component Object Model) Napredna forma komponentnog objektnog modela (COM), koja se koristi na Internetu. Ovaj format omogućava prenos podataka kroz Internet, ili druge nelokalne izvore. On dodaje mogućnost izvođenja asinhronog i sinhronog transfera podataka, što sprečava blokiranje klijent aplikacije, dok ona

DCOM (Distributed Component Object Model)

čeka na odgovor servera. Za više detalja, videti: *COM*.

E (Dynamic Data Exchange) Mogućnost da isečete podatke iz jedne i ubacite ih u drugu aplikaciju. Na primer, možete iseći grafičku sliku, kreiranu u programu za crtanje, i ubaciti je u tekstulni dokument. Kada je ubačen, podatak ne prihvata izmene aplikacije u kojoj je kreiran. E, takođe, obezbeđuje metod komuniciranja između aplikacija koje podržavaju E i zahtevaju podatke. Na primer, možete koristiti makro iz Excela da pozovete Microsoft Word i zahtevate sadržaj dokumenta. Neke aplikacije koriste E za primenu strategija asocijacije fajlova. Na primer, Microsoft Word koristi E, umesto prekidača sa komandne linije, za dodatnu fleksibilnost kada korisniku treba otvaranje, ili štampanje fajla.

L commands (L komande) Komande jezika za definisanje podataka. Te komande se koriste pri kreiranju i modifikaciji objekata šema. Uključuju sposobnost kreiranja, menjanja i ispuštanja objekata, odobravanja i oduzimanja privilegija i uloga, uspostavljanja opcija vođenja dnevnika i dodavanja komentara u rečnik podataka. Te komande se odnose na upravljanje i administriranje Oracle baza podataka. Pre i posle svakog L iskaza, Oracle bez pitanja vrši commit - zavodi trenutnu transakciju.

DDN The Defense Data Network je vojna mreža SAD koja je deo Interneta. MILNET je deo DDN-a.

dead tree edition Štampana verzija nekog online magazina, ili časopisa.

deadlock "Mrtvi čvor" događa se kada dva, ili više procesa drže resurs koji onom drugom treba. Ni jedan od procesa neće osloboditi svoj resurs dok ne dobije onaj drugi resurs; prema tome, ni jedan proces ne može da se nastavi.

Decal (dekal) Slika koja se može skalirati i pomerati po objek-

delay

tu, nezavisno od svakog teksturnog mapiranja.

Decision Support System Videti: *DSS*

dedicated line (linija za određenu namenu) Telefonska linija koja se iznajmljuje od telefonske kompanije i koristi samo za jednu svrhu. Na Internetu se ovakvim linijama povezuju organizacije sa računarima provajdera servisa, čime se ostvaruje namenski servis.

dedicated service Namenski servis

Default Lighting (difolt osvetljenje) Početno osvetljenje u MAX-u, koje omogućava korisniku da počne da renderuje, a da ne mora da prethodno definiše izvor svetla. To su dva omni svetla u MAX-u.

default (podrazumevano) U širem smislu, to je vrednost neke opcije, u slučaju da korisnik ne naznači drugačije. Na primer, ako izaberete da ne dodelite vrednost nekoj osobini, osobina će imati default vrednost koja se podrazumeva (vidite: *property*).

default.htm Kada zahtevamo web stranu od Microsoft personal Web Servera, ako ne navedemo određene .htm, ili .html fajlove, biće isporučen fajl default.htm.

deferred frame (odloženi okvir) Mrežni okvir koji ima zastoj u prenošenju, zbog toga što je mreža zauzeta.

Deform Fit (Deform fit) Tip modifajera za deformacije za loft objekat koji omogućava da definišete oblik objekta pomoću siluete po X osi, po Y osi i po jednom, ili više poprečnih preseka.

Degradation (degradacija) Redukcija geometrijskih detalja, zasnovana na brzini plejbeka vjuporta. Kada je ugrožena minimalna brzina plejbeka, redukuje se nivo senčenja vjuporta, da bi se povratila brzina.

delay (kašnjenje) Vreme koje je potrebno da se pojavi drugi karakter kada pritisnete i držite pritisnut neki taster.

DELETE

DELETE SQL iskaz, koji se koristi za brisanje reda, ili redova iz tabela.

Deleting (brisanje) Vidite: *Removing*

dependent (zavisna ćelija) Svaka ćelija čiji sadržaj zavisi u celini, ili delimično od specificirane ćelije; koristi se u funkciji za reviziju (Auditing).

Depth of Field (dubina polja) Deo slike koji je pravilno izoštren. Na fotografiji dubina polja kontroliše se otvorem blende. U 3D grafici dubina polja je, obično, neograničena, ali se može kontrolisati pomoću imidž filtera u Video Postu.

descender Deo slova koji se produžava ispod glavnog dela slova; na primer, vertikalna crta malog slova "p".

desktop publishing (stono izdavaštvo) Program koji omogućava da kombinujete tekst i grafiku na istoj stranici i da ih organizujete na ekranu. Programi za stono izdavaštvo se, obično, koriste za kreiranje biltena, brošura, biografija i posetnica.

desktop Metafora za Windows 98 ekran. Startovanje Windows 98 aplikacije slično je stavljanju fascikle pune listova papira (prozor sa aplikacijama) na radni sto. Da biste obavili neki posao, iz fascikle vadite neke od listova papira (prozori dokumenti) i stavljate ih na površinu stola.

desktop Površina u Microsoft Windowsu ispod otvorenih prozora. Ukoliko nema programa koji su otvoreni, ono što se vidi je desktop.

Detach (razdvajanje) Operacija koja otkacinje jedan element sa većeg objekta i time ga razdvaja na dva objekta. Suprotno od pripajanja (attach).

Detail area (oblast sa detaljima) Glavni deo projektnog (Design) prozora za forme i izveštaje. Prostor za detalje je oblast za postavljanje kontrola koje predstavljaju polja, ili sračunate izraze kada se kreira forma, ili izveštaj.

dialog box

device driver (drajver uređaja) Deo softvera, koji obezbeđuje OS, ili prodavac hardvera, za podršku za deo hardvera, kao što je, na primer, kontroler niza diskova, ili NIC.

device driver (drajver za uređaj) Mali program koji upravlja načinom kako neki uređaj (kao što je miš) radi sa sistemom.

device profile (karakteristike uređaja) Deo sistema za manipulisanje bojama koji opisuje karakteristike reprodukcije boja određenog dela hardvera, kao što su skener, monitor, ili kolor štampač.

Device-Independent Bitmap Videti: *DIB*

diacritical signs (dijakritični znaci) Akcenti i drugi znaci koji određuju kako se slovo izgovara.

dial-in direct connection (direktna veza) Veza sa Internetom koja se ostvaruje tako što se bira telefonski broj računara. Kada se veza uspostavi, Vaš računar postaje host na Internetu. Možete da pokrenete softver tipa klijenta (kao što su web brauzeri i FTP programi). Ovaj tip servisa često se zove SLIP, CSLIP, ili PPP. Uporedite ga sa dial-in terminalskom vezom.

dial-in service Mrežni servis koji se koristi za ulazak na računar biranjem njegovog telefonskog broja.

dial-in terminal connection Veza sa Internetom koja se ostvaruje tako što se na računar ulazi biranjem njegovog telefonskog broja. Kada se veza sa računarem uspostavi, Vaš računar postaje terminal koji je priključen na računar Vašeg provajdera servisa. Ovaj tip servisa često se zove interactive, ili dial-up. Uporedite sa dial-in direktnom vezom.

dialog box (okvir za dijalog) Prozor fiksne veličine na ekranu kojim program zahteva od dodatne informacije; obično sadrži opcije povezane sa funkcijom (komandom) zadatom za izvršavanje.